

Közösségi lét és identitás a Muravidéken

Interjú Soós Mihállyal

A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet keretében működő Bánffy Központ a tavalyi év során került felújításra. A Nemzeti Művelődési Intézet székházavatása kapcsán a lendvai intézet igazgatójával beszélgettünk, mely során a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal működése is szóba került.

Hévizi Róbert: Melyek az első kulturális élményei, hogyan került kapcsolatba a kultúrával, a közösségi művelődéssel?

Soós Mihály: Nagyon koraiak az első élményeim, amelyeket a kultúra terén kaptam. Általános iskolában csatlakozhattam az ottani néptáncsoporthoz, ami akkor alakult újra a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet jóvoltából. Nagyon jó kis csapat verbuválódott össze, és a pozitív élmények ösztönöztek arra, hogy csatlakozzam az iskola új citeraegyütteséhez, illetve a falunkban régóta működő pávakörhöz is mint citerás. Ezen ingerek hatására nagyon megkedveltem a magyar népi kultúrát, emeltt igaz barátságokat kaptam általa – az akkor kialakult közösségünk zömében a mai napig is összetart.

H. R.: Az ön számára mit jelent a közösségi művelődés, a közösségi szerepvállalás? Milyen szerepet játszik az életében?

S. M.: Különösen a Muravidéken, de máshol külhonban is nagyon fontos a közösségi művelődés. Eme tevékenységek nélkül még jobban csökkent volna a külhoni magyarság száma. Fontos a folyamatos és szisztematikus kulturális tevékenység az óvodától kezdve egészen a nyugdíjas korosztályig. Minden közösségben fontos, hogy meg legyen az az egy-két személy, akire a többiek felnéznek, akiért a többiek hajlandók tenni valamit. A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet már több mint 25 éve kiemelkedő munkát végez a háttérben ezen a téren, és nekik köszönhetem, hogy a mai napig is magyar maradhattam. Hiszen azok a lehetőségek, amelyeket az intézet nyújtott nekem, azok juttattak el odaig, hogy egyéb területeken is kiemelkedő munkát végezhettem másokkal együtt a közösségért. Ezen közegekben tanultam meg az egymásra való odafigyelést, a közös munka gyümölcsét, a kitartást, az odaadást, az igazi kollegialitást. Az évek folyamán kapott pozitív inge-

reket próbálok visszaadni a közösségnek azzal, hogy a csapattal segítjük őket minden téren, ezáltal erősítjük a közösségünket.

H. R.: Véleménye szerint a Nemzeti Művelődési Intézet szakmai tevékenysége mivel járul hozzá a Kárpát-medencei kulturális élet és közművelődés kiteljesedéséhez? A közművelődési hálózat szempontjából miért tartja fontosnak a szervezet szakmai feladatellátását?

S. M.: A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet munkáját már a kezdetektől segítette a Nemzeti Művelődési Intézet. Igaz, többször más nevet viselt a segítőnk, és az is, hogy kezdetben csak a Zala és

Vas Megyei Művelődési Központok vállalták a szakmai segítséget, de nélkülük valószínűleg nem beszélhetnénk Muravidéken ilyen gazdag kulturális életről, ha ők nem lettek volna a segítők.

Valamikor a 2000-es évek elején indított a Nemzeti Művelődési Intézet egy Kárpát-medencei képzést, amely nemcsak tudást adott a külhoni régiók kulturális vezetőinek, hanem összekovácsolta őket, bennünket. Ez felbecsülhetetlen érték. A Nemzeti Művelődési Intézet olyan fontos szerepet töltött, tölthet be továbbra is a nemzeti kultúránkban, a nemzeti közművelődésünkben, mint a kovász a kenyérsütésben.

H. R.: Mi a véleménye a Nemzeti Művelődési Intézet munkájáról? A szakmai feladatai közül melyeket érzi meghatározónak, irányadónak? Mi áll önhez a legközelebb?

S. M.: A muravidéki kis közösség esetében nincs olyan terület, amelybe ne tudnánk kapaszkodni, amelyik számunkra ne lenne fontos. Minden területen fontos a nemzeti kultúra, egyáltalán, egy nemzet megmaradásában.

H. R.: A közelmúltban készült el a Nemzeti Művelődési Intézet székháza Lakiteleken. Milyen gondolatok fogalmazódtak meg önben az épület kapcsán?

S. M.: Lakitelek számomra mindig egy varázslatos hely volt. Úgy gondolom, hogy ezernyi különböző szál fut össze ezen a helyen: a magyar nyelv, a magyar zene, a magyar írott szó, közös értékeink, keresztény értékeink, egyszóval a magyar kultúra. Nem tudnék elképzelni jobb otthont a Nemzeti Művelődési Intézetünknek. Ezen a helyen úgy érzem, hogy valamilyen ugyanazt a fényes napot lát-

juk, ugyanazt a zenét hallgatjuk, ugyanazt az Ady-verset szavaljuk, ugyanahhoz a néphez tartozunk.

H. R.: A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet tagja a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztalnak. Mióta vesznek részt ebben a tevékenységben? Ehhez kapcsolódóan milyen lehetőségeket lát a kerekasztal munkájában?

S. M.: A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet ott volt 2008-ban a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal megalapításánál. Az öt külhoni magyar régió képviselői (Erdély, Vajdaság, Felvidék, Kárpátalja, Muravidék) szerették volna minél közelebb hozni a magyarországi hétköznapi emberhez, és a magyarországi intézményrendszerhez a Kárpát-medencei közösségekről való gondolkodást; e közösségek kulturális értéktartó, értékmentő és megtartó

A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal 2019-es találkozója Lakiteleken

szervezetek tevékenységét és ahhoz való viszonyulását.

A muravidéki kis közösség mindig fontosnak tartotta az együttműködést a nagyobb magyar közösségekkel, ezért nekünk ez a Kerekasztal létfontosságú volt, most is az, és az is marad a jövőben. A múltban is megragadtunk minden lehetőséget, amellyel kapcsolódhatunk a Kerekasztalhoz, legyen az egy nagyszabású esemény, közös kulturális bemutatkozás vagy oktatás. Így a KKK, mint ahogy emlegetni szoktuk, mindvégig felelősséget vállalt a magyar közösségek kulturális identitásáért, mentalitásáért, és a Kárpát-medencei kulturális intézmények közös fórumává vált.

H. R.: *Mit gondol a közösségi művelődés társadalmi szerepéről, megítéléséről? Milyen helyzetben van most a közművelődés? Hogyan képzeli el a terület jövőjét?*

S. M.: Fontosnak tartom a közösségi művelődést a nemzetiségi identitás megszilárdításában, hagyományaink átörökítésében. Talán sosem volt ez fontosabb, mint most a XXI. században, amikor a

globalizáció a föld szinte minden egyes pontjára eljutott, és ezáltal egyes szemszögekből már nem fontos a nemzeti hovatartozás. Pedig tudnunk kell, honnan jöttünk, hogy megítélhessük, ha jó irányba tartunk. Rengeteg időt, energiát kell fektetnünk a fiatalokra. Meg kell tudnunk szólítani őket, akár első körben a modern „kütyük” segítségével, és különböző hagyományörző ingerekkel megmutatni nekik, hogy van más is. Ezen felül a középkorosztálynál is van tennivalónk, hiszen ők azok, akik valahogy kimaradtak, illetve nem volt előbb annyi figyelem fordítva rájuk, és ezáltal nem alakult ki náluk olyan erős közösségi érzés, különösen a kultúra területén. Projektekkel kell elindítanunk, megkeresni azokat a tevékenységeket, amelyekkel erős közösségeket tudunk kialakítani akár szélesebb körben is.

H. R.: *A XXI. századi rohanó világban mind a magánéletben, mind a gazdasági életben nehéz lépést tartani az állandó változásokkal. Kihívást jelent rugalmasan és gyorsan reagálni a folyamatos fejlődésre,*

tudatos életvezetésre kell tanítani az embereket. Miként segítik ezt elő Lendván, valamint Muravidéken?

S. M.: Az óvodákban énekes és táncos foglalkozásokkal, illetve később az iskolákban zajló versenyeken, vetélkedőkön és különböző szakkörökön keresztül próbáljuk már minél előbb közösséggé kovácsolni a fiataljainkat, hogy kötődjenek egymáshoz, és egyes tevékenységhez. Nyár folyamán több tematikus táborral mélyítjük el a kapcsolatokat, és készítjük fel őket a közösségben való szerepvállalásra. A diákoknak próbáljuk elősegíteni a különböző csoportokban való érvényesülést, és ösztönözzük a falusi csoportokhoz való csatlakozást. Több továbbképzést is szeretnénk helyben megvalósítani, amelyek közül sajnos csupán néhány tematikus és röviden tartó tanfolyam volt sikeres. A felnőtt csoportjainkat is támogatjuk a fejlődésben, a csoportvezetőknek minden jelleghű segítséget megad az intézetünk. Ösztönözzük a kulturális csoportjaink tagjait, hogy vegyenek részt különböző Magyarországon megtartott továbbképzéseken is.

SOÓS MIHÁLY hosszú évek óta a Muravidék Néptáncgyűttes, a csentei népdalkör citerásainak oszlopos tagja, az Egy & Más Vándorszínház több színdarabjában játszó színész, tanító, kétgyermekes családapa, 2018 szeptemberétől a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet igazgatója.